

URBACT NOVICE

Maj 2010

URBACT NOVICE

Mesta in univerze v obdobju recesije Električna vozila v evropskih mestih

Poglobljeno: Kako lahko mesta izkoristijo zmogljivost univerz v obdobju gospodarske negotovosti?

Povzetek analize Cliva Wintersa, vodilnega strokovnjaka projekta **URBACT RUnUP**

V času gospodarske recesije povpraševanje po visoki izobrazbi navadno raste. To je ponavadi vidno iz povečanega števila prijavnih na izobraževalne tečaje in programe, ki usmerjajo zaposlitveni potencial posameznika. URBACT s poudarkom na inovativnosti in kreativnosti išče način, kako lahko mesta izkoristijo širši potencial univerz in institucij, ki temeljijo na znanju, za doseg konkurenčnosti in inovativnosti na lokalnem nivoju.

Kakšna je specifična vloga univerz v času gospodarske recesije? In kako lahko univerze pomagajo pri dolgoročnem okrevanju?

Po Clivu Wintersu bodo »univerze in mestne oblasti igrale ključno vlogo v času gospodarske nestabilnosti«. Winters pojasnjuje, da »je za reševanje problemov treba preveriti širšo vlogo univerz, njihovo sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, njihovo podporo za razvoj veščin usposabljanja in izobraževanja, njihovo podporo za spodbujanje t.i. spin-out podjetij in podporo mladim diplomantom pri zagonu lastnih podjetij skupaj s svojo vlogo pri inovacijah, prenosu znanja in poslovanju«.

Winters poudarja, da so »mala in srednje velika mesta kot 'urbani poli' odločilnega pomena za napredovanje gospodarske uspešnosti in inovacijske usposobljenosti Evropske unije, da je strateški razvoj in izkoriščanje notranjih potencialov odločilnega pomena in da so univerze ključnega pomena za ta proces inovacij«.

Po njegovem mnenju lahko v času gospodarske recesije univerze igrajo vlogo na štirih ključnih področjih:

1. Veščine, usposabljanje in razvoj zaposlenih:

Vključevanje univerz v razvoj delovne sile je ključni mehanizem za izboljšanje vodenja in vodstvenih sposobnosti, poleg tega pa univerze lahko pomagajo pri izboljšanju poslovnih praks in učinkovitosti.

2. Inovativnost, prenos znanja in podpora podjetništvu:

Univerze imajo precej pomembno vlogo pri podpori oblikovanja, razvoja in izdelave prototipov novih izdelkov ter razvoja in izboljšanja proizvodnih procesov. Z namenom postati bolj produktivni in dobičkonosni vedno pogosteje sodelujejo z malimi in srednje velikimi podjetji v njihovih lastnih skupnostih. Prav tako pomagajo pri povezovanju velikih in malih podjetij pri inovativnosti.

3. Spin-out univerz in podjetništvo mladih diplomantov:

Izkušnje na univerzah so pokazale, da so univerze lahko izhodišče za podjetja, ki začenjajo z novimi dejavnostmi (t.i. spin-off), kar je še zlasti pomembno v novih panogah, ki temeljijo na znanosti. V regijah z

nizko stopnjo podjetništva in visoke tehnologije je še posebej zaželeno spodbujati visokošolske ustanove pri pomoči podjetjem, ki začenjajo z novimi dejavnostmi. Na vzhodu Nizozemske na primer, v mestu Enschede, ki se uvršča med mala in srednje velika mesta, tamkajšnja univerza z različnimi programi med svojimi študenti in zaposlenimi aktivno spodbuja podjetništvo. Rezultat tega je najvišji delež 'spin-off' podjetij na Nizozemskem. Iz univerze izvira več kot 700 podjetij v zadnjih 20 letih. Ta podjetja so imela v petih letih več kot 70% stopnjo preživetja in do danes ustvarila skoraj 10.000 delovnih mest. Poleg tega ima univerza okoli 130 podjetij, ki jih vodijo študenti. Vpliv na mesto se kaže v močnih odnosih z industrijo in v več kot 600 'spin-off' podjetjih, ki uspevajo na in v okolici univerzitetnega kampusa.

4. Dostop do finančne podpore:

S podporo prenosa znanja v podjetja skozi raziskave in svetovanje lahko univerze zagotovijo dostop do finančnih shem, namenjenih povečanju konkurenčnosti podjetij. Posamezne sheme lahko vključujejo na primer inovacijske kupone, ki so namenjeni kot pomoč malim in srednje velikim podjetjem, da izkoristijo ugodnosti raziskav in razvoja ter strokovno svetovanje.

Če povzamemo, Clive Winters poudarja, da morajo številna mesta izboljšati svoje individualno in organizacijsko znanje o lokalnih in regionalnih institucijah, ki temeljijo na znanju. Pri uskladitvi dejavnosti univerz s prednostnimi nalogami lokalnega gospodarskega razvoja so lokalne oblasti lahko samo podpora, ki je seznanjena s strukturo, ključnimi kontakti, raziskovalnimi in izobraževalnimi temami univerze.

Preberite več:

- [Celoten članek \(*.pdf\)](#)
- [Projekt RUN-UP](#)
- [Gospodarska kriza: Odzivi in viri mest](#)

Reportaža: Posebno poročilo: EVUE – "Omogočiti vozilom na električni pogon, da se izkažejo na cesti"

Z napredkom na področju življenjske dobe baterij bodo električna vozila kmalu postala realnost v urbanem okolju.

Matthew Noon je vodilni partner URBACT –

ovega projekta EVUE (Električna vozila v urbani Evropi) in predstavnik mesta Westminster (širši London). V nadaljevanju razlaga, kaj morajo mesta upoštevati pred implementacijo strategije električnih vozil. Postavljeni izziv obsega prehod iz testne faze na ekonomsko uspešno dolgoročno industrijsko rešitev.

»Na koncu bodo električni avtomobili prevladujoča tehnologija, tako da prej, kot mesto preuči dejavnike, povezane z njihovim razvojem, bolj bo pripravljeno na čas, ko bodo ti avtomobili dosegli raven industrializacije«, pojasnjuje Matthew Noon. Med **desetimi partnerskimi mesti** projekta EVUE so pionirska mesta, kot na primer **Stockholm** (Švedska), ki ima petnajst let izkušenj z električnimi flotami, ki jih uporabljajo občinski uslužbenci in podjetja. Oslo (Norveška) si je zastavil cilj do konca leta 2010 imeti 200 javnih postajališč za polnjenje. **London** je maja 2009 napovedal ambiciozen **načrt** „čim prej“ imeti 100.000 vozil na električni pogon. Za ostala mesta predstavlja izziv izvajanje nacionalne razvojne strategije na lokalni ravni. Ta mesta so na primer Madrid (Španija), **Frankfurt** v Nemčiji in Beja ter Lizbona na Portugalskem, ki so tudi člani evropskega konzorcija EVA (električna vozila za napredna mesta). EVA združuje 23 mest, proizvajalce avtomobilov, dobavitelje električne energije in raziskovalne ustanove. Vendar pa je v nekaterih partnerskih mestih EVUE kot so Krakov (Poljska), **Suceava** (Romunija) in **Zografou** (Grčija) treba še veliko storiti, da v Evropi električna vozila postanejo realnost v urbanem okolju.

Cilj 1: »Prepričati uporabnike, da na cesto pripeljejo električna vozila«

Prednosti električnih vozil v mestih so dobro znane. Ta vozila zagotavljajo pomembne rešitve vprašanj o kakovosti zraka, emisijah CO₂ in onesnaževanju s hrupom. In, mestom omogočajo, da se uskladijo z avtomobili v daljšem časovnem obdobju. »Mesta potrebujejo funkcionalni javni transportni sistem, kombiniran s kolesarjenjem in omrežjem pešpoti. Vendar bodo nekatera potovanja, kot je recimo nakupovanje, še vedno zahtevala individualna prevozna sredstva«, pravi Matthew Noon, ki se z načrtovanjem sistemov javnega prevoza ukvarja že deset let.

»Za zdaj smo v začaranem krogu: potrošnikov ne bo mogoče prepričati dokler električni avtomobili ne bodo zapeljali na ulice«. Električni avtomobili so tehnološka motnja, tako da razvojne projekte primarno vodijo Zvezne države in proizvajalci avtomobilov. »Mesta bodo prioriteten območje implementacije, zato je treba občine pozvati, da zgradijo most med električnimi vozili in potrošniki«.

Za Matthewa Noona prva faza obsega vključevanje vozil na ulice, s čimer bi dokazali prebivalcem, da ti avtomobili zadovoljujejo njihove potrebe v smislu zmogljivosti (samostojnost, varnost, hitrost električnega polnjenja itd.) in uporabnosti (kapaciteta potnikov, velikost prtljavnika itd.). Prvi

korak je lahko ustanovitev občinske flote, ki je jasno označena kot „električna“. Vendar so naložbe obsežne: London ocenjuje, da bo potrebno 69 milijonov evrov za financiranje svojega načrta, da bi do leta 2015 postavili 25.000 polnilnih postaj. Stroški bodo razdeljeni med občino, državo in zasebne partnerje. „Ker so začetne investicije za mesta velike, je nujno delovati na dolgoročni razvojni strategiji električnih vozil.“

Ustvariti pogoje, potrebne za razvoj električnih vozil na trgu

EVUE partnerska mesta bodo delovala na treh ključnih elementih te strategije:

- Strategija za razvoj infrastrukture za polnjenje, vključno z izbiro med tremi obstoječimi tehnologijami (počasna, standardna in hitra), načrtovanje v urbanem prostoru (na ulici, v podzemnih parkirnih hišah, na obrobju mesta itd.) in v domovih. Pomembno pa je tudi vprašanje proizvodnje električne energije.
- Spodbuda politikam, da podprejo povpraševanje in pomoč za nakup vozil, ki se lahko uveljavijo na podlagi vladnih meritev (bonusi, davčne olajšave). Mesta imajo na voljo številne vzvode, kot so na primer brezplačno parkiranje ali podpora rezerviranju parkirnih mest. Oslo voznikom električnih vozil dovoljuje uporabo avtobusnih pasov.
- Komuniciranje in trženje. Uspeh električnih vozilnih parkov in kako se bodo obnesli, je odvisno od tega kako jih bodo mesta in njihovi partnerji tržili, na primer tako, da jih predstavijo kot močno blagovno znamko ali jih povezujejo z IT storitvami.

Ko bo prebivalstvo sprejelo električne avtomobile, bo pomembno zagotoviti ekonomsko upravičenost projektov. »V času, ko se veliko mest sooča s finančnimi težavami, je poslovni model, ki ga izberejo javne infrastrukture, pomembno vprašanje, ki ga je treba podrobno raziskati in že zdaj začeti z razpravo.«

Različne smeri v različnih mestih

Za Matthewa Noona »ni dobrih praks, ampak odločitve in usmeritve, ki ustrezajo različnim situacijam. Kar poskušamo doseči v EVUE, je glede na potrebe v mestih dati osnovo za prilagoditev razvoja električnih vozil v vsakem mestu.«

Preberite več:

- **EVUE**

URBACT NOVICE

5

Novi interaktivni zemljevid URBACT projektov zdaj na spletu

Palermo, Berlin, Malmö, Celje, Santiago di Compostela, Budimpešta ... Ugotovite, če je vaše mesto eno izmed 255 mest URBACT-a in odkrijte naše partnerje v posodobljeni različici spletnega [interaktivnega zemljevida URBACT-a](#)!

Interaktivni zemljevid je nadgrajen z [novimi URBACT-ovimi projekti](#). Ne oklevajte pri rednem brskanju! Vse, kar morate narediti, je, da kliknete na „išči z interaktivnim zemljevidom“ na domači strani URBACT-a.

Kliknite izbrano mesto na zemljevidu in videli boste, s katerimi URBACT-ovimi projekti je povezano, ali pa izberite projekt in v seznamu na desni strani odkrijte vse projektne partnerje.

Preberite več:

- [interaktivni zemljevid URBACT](#)

Članki o Nacionalnih točkah razširjanja informacij zdaj na spletu

Vsak mesec vam bodo na podlagi menjujočega se koledarja na voljo spletni članki o urbanih politikah, ki jih izdajajo Nacionalne točke razširjanja informacij! Ta mesec si lahko preberete prispevek z Madžarske in s Švedske, kmalu pa še iz Romunije, Nemčije, Avstrije, Nizozemske in Bolgarije.

Preberite več:

- **Mesta v krizi: poročilo z Madžarske**
URBACT blog <http://www.blog.urbact.eu/?p=313>
- **Mesta pravične trgovine na Švedskem – stališče občin**
URBACT blog <http://www.blog.urbact.eu/?p=293>
- **URBACT NDP Madžarska – Naselja sodelujejo, da bi postala bolj podnebnju prijazna**
URBACT novice – <http://urbact.eu/en/header-main/news-and-events/view-one/urban-news/?entryId=4891>
- **URBACT NDP Švedska – Medsebojni pregled, participatorni instrument ocenjevanja urbanega razvoja**
URBACT novice – <http://urbact.eu/en/header-main/news-and-events/view-one/urban-news/?entryId=4893>

Več informacij v poročilih teh držav:

- **Madžarska** - http://urbact.eu/fileadmin/general_library/hungary_Biannual_reportLC.pdf
- **Švedska** - http://urbact.eu/fileadmin/general_library/Sweden_Biannual_reportLC.pdf

URBACT II

URBACT je evropski program za izmenjavo in učenje, ki podpira trajnostni razvoj mest. Mestom omogoča sodelovanje pri razvoju rešitev za pomembnejše urbane probleme ter utrjuje njihovo ključno vlogo pri soočanju z vse bolj kompleksnimi družbenimi spremembami. URBACT pomaga mestom pri razvoju pragmatičnih rešitev, ki so nove in trajnostne ter vključujejo gospodarsko, družbeno in okoljsko razsežnost. Mestom omogoča izmenjavo dobrih praks in izkušenj z vsemi strokovnjaki, ki so vključeni v urbane politike v Evropi. URBACT je 185 mest, 29 držav in 5.000 aktivnih udeležencev.

www.urbact.eu/project
www.trajekt.org/magazine

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

